

PASTORALĂ LA ÎNVIEREA DOMNULUI

Zalău, 2016

† **Petroniu**

Prin harul lui Dumnezeu Episcopul Sălajului

Iubitului cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor creștini din cuprinsul Episcopiei Sălajului:

Har, pace, ajutor și milă de la Dumnezeu,
iar de la Noi, arhieresti binecuvântări!

Iubiți credincioși,
Hristos a înviat!

În timpul intrării Sale triumfale în Ierusalim, „când S-a apropiat și a văzut cetatea, Iisus a plâns pentru ea, zicând: Dacă ai fi cunoscut și tu, în ziua aceasta, cele ce sunt spre pacea ta! Dar acum sunt ascunse de ochii tăi. Căci vor veni peste tine zile, când dușmanii tăi vor săpa șanț în jurul tău și te vor împresura și te vor strâmtora din toate părțile. Și te vor face una cu pământul, și pe fiii tăi care sunt în tine, și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră pentru că nu ai cunoscut vremea cercetării tale” (Luca 19,41-44). La câteva zile după ce a rostit această profeție, „Ieșind Iisus din templu, S-a dus și s-au apropiat de El ucenicii Lui, ca să-I arate clădirile templului. Iar El, răspunzând, le-a zis: «Vedeți toate acestea? Adevărat grăiesc vouă: Nu va rămâne aici piatră pe piatră, care să nu se risipească»” (Matei 24,1-2).

Întrucât Domnul Hristos și-a găsit sfârșitul în Ierusalim, dar tot acolo a înviat din morți, în cuvântul nostru de astăzi vom vorbi despre acest oraș și templul din el.

În Talmud, renumita carte sfântă a evreilor, stă scris: „Zece măsuri de frumusețe i-au fost dăruite lumii. Nouă le-a luat Ierusalimul, iar una restul lumii”.

Ierusalimul sau „Cetatea păcii”, cum s-ar traduce din limba ebraică în românește numele acestui oraș, este cel mai important centru spiritual de pe fața pământului, fiind considerat sfânt de către creștini, evrei și musulmani, ceea ce îl face să fie unic în lume. Orașul este situat la cumpăna dintre Marea Mediterană și Marea Moartă, pe vechiul „Drum al Patriarhilor”, ce lega Egiptul de Asiria. Ierusalimul este așezat în munții Iudeii, pe un platou calcaros, înalt de 800 de metri peste nivelul mării, fiind înconjurat din trei părți de văi adânci.

Orașul vechi se prezintă astăzi ca o cetate medievală împrejmuată de ziduri groase, care au o lungime de patru kilometri și o înălțime între zece și douăzeci de metri, fiind ridicate de sultanul Soliman Magnificul (1520-1566). Orașul vechi adăpostește cartierele creștin, armean, evreiesc și arab, accesul în cetate fiind făcut prin opt porți.

În decursul îndelungatei sale istorii, Ierusalimul a fost distrus de două ori, asediat de douăzeci și trei de ori, atacat de cincizeci și două de ori, capturat și recapturat de patruzeci și patru de ori.

Originea orașului se pierde în negura vremii. Descoperirile arheologice au stabilit că prima fundație a acestuia coboară în timp până la începutul celui de-al treilea mileniu î.Hr., fiind scoase la lumină vestigiile ale unei cetăți vechi de peste cinci mii de ani.

Cea dintâi posibilă referire la cetatea Ierusalimului o întâlnim în cartea Facerii (14,18) din Vechiul Testament, unde Melchisedec este menționat ca rege al Salemului, prin anii 2150 - 2000 î.Hr. Identificarea Salemului cu Ierusalimul este susținută printre alții și de către renumitul istoric evreu Iosif Flaviu.

Prima mențiune scrisă despre acest oraș apare în textele egiptene de blestem din secolele XIX-XVIII î.Hr., sub forma Rusalimum.

David, cel de-al doilea rege al evreilor, care a domnit între anii 1010 și 970 î.Hr, după ce a capturat Ierusalimul de la tribul iebuseilor în anul 1003, și-a mutat capitala regatului de la Hebron aici.

Regele babilonian Nabucodonosor al II-lea a cucerit Ierusalimul în anul 586 î.Hr., lăsându-l în ruine, iar pe locuitori i-a exilat în Babilon.

În 536 î.Hr., robii evrei s-au întors din Babilon și au reclădit Ierusalimul, care a fost capturat în mod pașnic de împăratul Alexandru cel Mare, în 332 î.Hr.

În anul 63 î.Hr., Ierusalimul a fost cucerit de oștile romane conduse de generalul Pompei.

La finele revoltei iudaice din anii 66-70 d.Hr., romanii, sub conducerea lui Titus, au distrus Ierusalimul.

Între anii 132-135 d.Hr., a avut loc o nouă revoltă a iudeilor, care a fost înăbușită în sânge de romani. În urma acesteia, Ierusalimul a fost nimicit, fiind arat cu plugurile, iar populația evreiască a fost trimisă în robie pe întinsele teritorii ale Imperiului Roman. Împăratul Adrian a ridicat aici o cetate păgână numită Aelia Capitolina, închinată zeului Jupiter Capitolinul, în care iudeilor nu le era permis să intre.

În urma edictului de toleranță de la Milan, emis în anul 313, de împăratul Constantin cel Mare, creștinii au dobândit libertate de manifestare în Imperiul Roman, încât în Ierusalim au fost ridicate mai multe biserici, iar evreilor li s-a dat voie să se stabilească aici.

În 614, Ierusalimul a căzut în mâinile perșilor conduși de Khosroe al II-lea, care au distrus biserica Învierii Domnului și au expulzat toți evreii din oraș.

În anul 629, Ierusalimul a fost recucerit de împăratul bizantin Heraclie I.

Califul Omar al Damascului a ocupat în 638 Ierusalimul, care a trecut sub stăpânire musulmană, ridicându-se aici mai multe moschei.

Cavalerul francez Godefroy de Bouillon, aflat în fruntea oștilor cruciate, a cucerit în anul 1099 Ierusalimul, devenind regele acestuia.

În 1187, Ierusalimul a fost capturat de musulmanii conduși de sultanul Egiptului Saladin, care era supranumit „Leul deșertului”.

În anul 1244, mercenarii turci aflați sub conducerea lui Salih Ayyub, au cucerit Ierusalimul, pe care l-au transformat în ruine.

Ierusalimul a căzut în mâinile mamelucilor Egiptului, în 1260.

În anul 1517, Imperiul Otoman a preluat în mod pașnic Ierusalimul.

Trupele britanice, aflate sub comanda generalului Edmund Allenby, au cucerit Ierusalimul, în 1917.

În 14 mai 1948, a fost înființat Statul Israel, iar în 13 decembrie 1949, Ierusalimul a fost declarat capitala acestuia.

Întrucât Ierusalimul este considerat oraș sacru de către creștini, evrei și musulmani, vom prezenta, în ordinea vechimii lor, cele mai importante locuri sfinte de aici, ale celor trei mari religii monoteiste din lume.

Muntele Moria este locul în care patriarhul Avraam, părintele poporului ales, trebuia să-l jertfească pe fiul său Isaac, la porunca lui Dumnezeu. Renumita moschee a lui Omar se înalță astăzi pe acest munte.

Mormântul regelui și psalmistului David, în timpul căruia Ierusalimul a devenit capitala regatului Israel, se găsește sub foișorul Cinei de Taină.

Sionul este o colină din zona de sud-est a Ierusalimului. În timpul robiei babilonice acesta a devenit simbolul speranței mesianice a iudeilor.

La porunca lui Dumnezeu, evreii au alcătuit întâi cortul mărturiei, apoi au ridicat templul din Ierusalim, care era centrul spiritual al întregii vieți din Israel. Orice copil iudeu de parte bărbătească era închinat lui Dumnezeu în acest templu. De asemenea, fiecare familie de evrei trebuia să se închine la templul din Ierusalim cel puțin o dată în viață. Mare parte a materialelor din care a fost zidit templul au fost adunate de regele David, însă acesta a fost ridicat de fiul său, înțeleptul Solomon (970-930 î.Hr.), în decurs de șapte ani, fiind terminat și sfințit în anul 955.

Când a fost gata, templul se putea număra printre minunile lumii. Era zidit din marmură albă și acoperit din același material. Pe acoperiș erau înfipite cuie de aur, cu partea ascuțită în sus, pentru a nu se așeza păsările să-l murdărească. Văzut din depărtare, acesta semăna cu un munte de zăpadă care strălucește în soare.

Templul avea două încăperi: Sfânta și Sfânta Sfințelor.

În Sfânta se aflau masa, pâinile punerii înainte pentru slujbă și sfeșnicul cu șase brațe. Aici tămâia zilnic câte un preot, prin tragere la sorti.

În Sfânta Sfintelor se găseau altarul tămâierii, care era tot de aur și chivotul legământului, ferecat peste tot cu aur. În chivot se păstra urna de aur, în care era un vas cu mană, toiagul lui Aaron care odrăslise și tablele legii. Deasupra chivotului erau doi heruvimi ai măririi, care umbreau altarul împăcării. În Sfânta Sfintelor intra numai arhiereul, o dată pe an, cu sânge de animale, adus ca jertfă pentru popor.

Templul era înconjurat de un pridvor și de mai multe curți.

În 586 î.Hr., regele Nabucodonosor al II-lea al Babilonului a jefuit și incendiat templul din Ierusalim, a luat ca pradă de război sfintele vase și podoabe, iar pe evreii din Israel i-a dus în robie.

După ce regele persan Cyrus al II-lea (559-530 î.Hr.) a cucerit Babilonul, evreii, sub conducerea lui Zorobabel, s-au întors acasă în anul 538. Cu sprijin financiar din partea vistieriei regale a lui Cyrus, evreii au reconstruit templul din Ierusalim, care a fost sfințit în 515, reprimind și odoarele confiscate de Nabucodonosor.

Când templul a fost gata, era mai mare decât cel al lui Solomon, dar departe de a fi ceea ce fusese vechiul templu. Bătrânii care apucaseră și templul lui Solomon, când priveau la modestia celui nou și își aduceau aminte de măreția și strălucirea celui alt, izbucneau în plâns. Prorocul Agheu însă îi mângâia și le zicea că „slava acestui templu de pe urmă va fi mai mare decât a celui dintâi” (Agheu 2,9), pentru că în el va intra Mesia cel așteptat.

În anul 169 î.Hr., regele seleucid Antioh al IV-lea Epifanes a prădat templul din Ierusalim. Doi ani mai târziu, același rege a interzis cultul iudaic și a așezat în templu statuia lui Zeus, impunând cultul acestuia.

Evreii, sub conducerea fraților Macabei, s-au răsculat și au înlăturat jugul seleucid, iar în 164 î.Hr., Iuda Macabeul a reparat templul din Ierusalim.

Un secol mai târziu, regele Irod cel Mare a renovat complet și a extins templul.

În acest templu s-a nevoit Sfânta Fecioară Maria, timp de doisprezece ani.

În urma unei revolte iudaice, în anul 70 d.Hr. templul din Ierusalim a fost distrus în întregime de către romani, fără a mai fi refăcut vreodată.

Tot ce a mai rămas în picioare din acest templu este un zid lung de 488 de metri, ridicat de regele Irod cel Mare, din care mare parte se află sub pământ. Zidul de astăzi are o înălțime de 32 de metri, din care doar 19 sunt la vedere, și cuprinde un număr de 45 de rânduri de piatră, dintre care 28 la suprafața solului, iar 17 dedesubt. Doar primele șapte straturi de piatră sunt din vremea lui Irod cel Mare, celelalte fiind adăugate ulterior.

Zidul plângerii este cel mai sfânt loc al evreilor, fiind tot ce a mai rămas din templul lor de altă dată. Pelerini iudei din toate colțurile lumii vin să se roage aici și să plângă pierderea templului.

Evreii introduc în spațiile dintre pietrele zidului bucățele de hârtie pe care își scriu dorințele, în timp ce alții se roagă cu voce tare în cele

mai diverse limbi ale lumii. De două ori pe an, înainte de sărbătoarea Paștelor și de Anul Nou evreiesc, aceste bucăți de hârtie sunt scoase și îngropate pe Muntele Măslinilor.

Pe esplanada din fața zidului plângerii au loc evenimente foarte importante: luna și joia dimineța se desfășoară ceremonii în timpul cărora băieții de treisprezece ani își sărbătoresc majoratul religios; vinerea seara studenții celebrează, la apusul soarelui, sosirea sabatului; tinerii căsătoriți vin să se fotografieze, iar copiii din clasa întâi primesc aici primul lor exemplar al Vechiului Testament.

Pentru creștini, cele mai importante locuri sfinte din Ierusalim, în afară de cele comune cu ale evreilor, sunt: foișorul cinei de taină, unde a avut loc și pogorârea Sfântului Duh peste Sfinții Apostoli; Grădina Ghetsimani; biserica Sfântului Mormânt, care cuprinde Golgota (locul în care Domnul Hristos a fost răstignit), piatra ungerii (pe care trupul Domnului a fost uns cu miresme de Iosif din Arimateea și de Nicodim), Sfântul Mormânt (în care a fost așezat și de unde a înviat, a treia zi, trupul mort al Mântuitorului); precum și mormântul Maicii Domnului.

Musulmanii dețin în Ierusalim moscheea Al Aqsa, de unde ei consideră că profetul lor, Mahomed, s-a înălțat la cer, călare pe calul său Al-Buraq al-Sharif și moscheea lui Omar, zidită pe locul fostului templu iudaic. Esplanada cu cele două moschei amintite este socotit cel de-al treilea loc sfânt al musulmanilor din lume, după orașele Mecca și Medina.

Iubiți fii sufletești,

Orice creștin adevărat are dorința sfântă de a vizita Ierusalimul. Cei care însă, din diverse motive, nu pot ajunge să contemple frumusețile Ierusalimului pământesc, să nu se întristeze, pentru că Dumnezeu a pregătit pentru cei vrednici Ierusalimul ceresc (Evrei 12,22), despre care Sfântul Ioan Evanghelistul a scris în Cartea Apocalipsei: „Și am văzut cetatea cea sfântă, noul Ierusalim, pogorându-se din cer de la Dumnezeu, gătită ca o mireasă împodobită pentru mirele ei. Tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi într-însa, și robii Săi I se vor închina, iar Dumnezeu va locui cu oamenii și ei vor fi poporul Lui și Dumnezeu Însuși va fi cu ei” (Apocalipsă 21,2-3 și 22,3).

Cunoscând acestea, să ne străduim să împlinim poruncile lui Dumnezeu, ferindu-ne de păcat și săvârșind cât mai multe fapte bune, pentru că numai în acest fel ne vom putea bucura de bunătățile împărăției cerurilor sau ale Ierusalimului ceresc, pe care Dumnezeu „le-a pregătit celor ce Îl iubesc pe El” (I Corinteni 2,9).

Al vostru de tot binele doritor
și către Domnul pururea rugător

† **Petroniu**
Episcopul Sălajului